

อนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

อนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ตั้งอยู่ ณ บริเวณสนามหน้าอาคารศาลยุติธรรม เดิมคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาได้ลงมติให้จัดสร้างพระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้นักกฎหมายไทยทั้งหลายได้ระลึกถึงพระเดชพระคุณและผลงานของพระองค์ที่มีต่อวงการศาลและกฎหมายไทย พระองค์ทรงเชี่ยวชาญรอบรู้ในวิชาการด้านกฎหมายอย่างดียิ่ง ทรงปรับปรุงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบการศาลให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาอารยประเทศ ทรงวางรากฐานวิชาการกฎหมาย ทรงสอนเนติบัณฑิต จัดตั้งโรงเรียนกฎหมายจนสามารถทำให้วิชาการกฎหมายเจริญมั่นคง

จนถึงทุกวันนี้ พระองค์จึงได้รับการยกย่องเทิดพระเกียรติให้เป็น **“พระบิดาแห่งกฎหมายไทย”** คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาได้มอบหมายให้เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ พระยาอรรณการีย์นิพนธ์ พระยาปรีदानฤเบศร์ พระคุณยพากย์-สุวมนต์ นายประวัตติ ปัตตพงษ์ พระมณูเวทย์วิมลนาท นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกำธร พันธุลาภ นายชมพู อรรถจินดา และนายสรวงเสรีญ ไกรจิตติ เป็นผู้ร่วมกันพิจารณาจัดหาสถานที่ตั้งอนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ และได้พิจารณาจุดกึ่งกลางที่ตั้งพระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ให้อยู่ห่างจากกึ่งกลางรั้วด้านหน้า ๓๓ เมตร และห่างจากขอบถนนหน้าบันไดศาลยุติธรรม ๑๕ เมตร โดยมอบหมายให้ช่างจากกรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบและลงมือสร้างแท่นฐานอนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ออกแบบพระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ในการสร้างอนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ในครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระ

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินสมทบทุนจำนวนหนึ่ง และได้รับเงินจากพระบรมวงศานุวงศ์ นักกฎหมาย ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และบุคคลทั่วไป ร่วมสมทบทุนในการก่อสร้างด้วยอีกจำนวนหนึ่ง โดยมีนายประวัติ ปัตตพงศ์ เป็นประธานคณะกรรมการในการจัดสร้าง ณ ที่ตั้ง บริเวณสนามหน้ากระทรวงยุติธรรม (ศาลยุติธรรมปัจจุบัน) เมื่อสร้างแล้วเสร็จ เหนือบันไดตึกสภา จึงได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเปิดอนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวง ราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๗ เวลา ๑๐.๒๐ นาฬิกา โดยมีศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่กราบบังคมทูลถวายรายงานการก่อสร้างเกี่ยวกับยอดเงินที่ได้จากการสมทบทุนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๙๖,๕๔๖.๗๕ บาท ค่าสร้างพระรูป เป็นจำนวนเงิน ๙๕,๐๐๐ บาท ค่าสร้างแท่นฐานเป็นจำนวนเงิน ๒๐๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๒๙๐,๐๐๐ บาท

อนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ที่สร้างขึ้นนี้ เป็นการ แสดงออกซึ่งความกตัญญูตเวทิตาคุณ เชิดชูเกียรติประวัติและน้อมระลึกถึง พระองค์ที่ได้สร้างผลงานอันมีคุณยิ่งใหญ่ต่อราชการบ้านเมืองทางด้านกฎหมาย ตั้งนั้น ในวันรพีซึ่งตรงกับวันที่ ๗ สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวัน สิ้นพระชนม์ของพระองค์ จึงมีบุคคลในวงการกฎหมาย นิสิต นักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มาวางพวงมาลาถวายสักการะอนุสาวรีย์พระรูปกรมหลวง ราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการเตือนใจนักกฎหมายไทยทั้งหลาย ได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีและความมีเกียรติแห่งวิชาชีพของตนสืบไป